

Sygn. akt: I Cgg 1/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2017 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Katarzyna Sztymelska
Protokolant:	Sandra Bień

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2017 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa A. A.

przeciwko Spółce (...) S.A. w B.

o naprawienie szkody

1. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 72 037,03 zł (siedemdziesiąt dwa tysiące trzydzieści siedem i 03/100) złotych;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2 887 zł (dwa tysiące osiemset osiemdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego;
4. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 4 616,89 zł (cztery tysiące sześćset szesnaście i 89/100) złotych tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych;
5. nie obciąża powódki nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

SSR del. Katarzyna Sztymelska

Sygn. akt I Cgg 1/16

UZASADNIENIE

Powódka A. A. pozwem nadanym w urzędzie pocztowym w dniu 25 stycznia 2016 roku, który wpłynął do Sądu Okręgowego w Gliwicach w dniu 27 stycznia 2016 przeciwko pozwanej (...) Spółce Akcyjnej w K. wystąpiła z powództwem o zasądzenie jednorazowego odszkodowania w kwocie 102 100 zł tytułem zwrotu kosztów usunięcia szkód górniczych powstałych na nieruchomości powódki w R. przy ul. (...). Nadto wniosła o zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powódka wskazała, że jest właścicielem zabudowanej nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...) dla której Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej powadzi księgę wieczystą nr (...). Podała, iż w wyniku ruchu zakładu górniczego zarówno budynek mieszkalny, garaż jak i ogrodzenie zostały poważnie uszkodzone, co została opisane w protokole oględzin z dnia 2 lipca 2014r. Strony

nie zawarły ugody, a przedstawione przez pozwaną wyliczenie kosztów naprawy szkód opiewało na zaniżoną kwotę 35 051,77 zł.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwana nie kwestionowała okoliczności wystąpienia w składnikach budowlanych powódki szkód górniczych w związku z pozostawianiem nieruchomości powódki w zasięgu wpływów eksploatacji górniczej, przy czym wskazała, iż istnienie szkód i ich zakres wymaga szczegółowego ustalenia. Podała, iż dokonano oględzin i stwierdzono w budynku mieszkalnym spękanie ścian wewnętrznych i zewnętrznych, spękanie nadproży i posadzki, spękanie przewodów kominowych oraz deformacje stolarki okiennej i drzwiowej. Strona pozwana nadto wywodziła, iż powódka zgodziła się z proponowanym przez pozwaną zakresem naprawienia szkody lecz po wyłonieniu wykonawcy oraz ustaleniu wartości kosztorysowej robót nie doszło do podpisania ugody. Wniosła o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wyliczenia zakresu szkód, sposobu i kosztu ich usunięcia.

Na rozprawie w dniu 13 kwietnia 2017 roku (k.399 akt) powódka ograniczyła żądanie pozwu wskazując, iż domaga się zasądzenie odszkodowania w wysokości 64 106 zł powiększonego dodatkowo o podatek VAT, opierając się na opinii biegłego. Kwota brutto żądania została ostatecznie sprecyzowana przez stronę powodową w piśmie z dnia 15 września 2017r. (k. 412 akt) i określona w wysokości 72 037,03 zł. Ostatecznie powódka domagała się kwoty 64 106 zł netto, brutto 72 037,03 zł.

Strona pozwana nie kwestionowała wyliczeń powódki zawartych w piśmie z dnia 15 września 2017r. konsekwentnie wnosząc o oddalenie powództwa.

W toku procesu doszło do podziału, a następnie wykreślenia z rejestru przedsiębiorców Spółki (...) S.A. w K.. Spółka (...) S.A. w B. dokonała przejęcia zorganizowanej części przedsiębiorstwa, co w niniejszej sprawie skutkowało wydaniem postanowienia o prowadzeniu postępowania z udziałem Spółki (...) S.A. w B. jako sukcesora generalnego (...) S.A. w K..

Sąd ustalił, co następuje:

Powód A. A. jest właścicielem nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej prowadzi księgę wieczystą nr (...). Całą nieruchomość otrzymała w darowiźnie od dziadków R. K. i S. K..

/dowód: wypis aktu notarialnego z dnia 26 lipca 2012 k. 138-141 /

Na nieruchomości znajduje się budynek mieszkalny wybudowany w 1963 roku. Budynek został wzniesiony w technologii tradycyjnej, jako dwupiętrowy, podpiwniczony. Ściany piwnic są murowane z kamienia i cegły, ściany nadziemne zewnętrzne z cegły ceramicznej pełnej o grubości 38 cm, strony płaskie (Keina) z betonu nad podpiwniczeniem, a pozostałe z cegły budowlanej pełnej na dźwigach stalowych. Właściciel na własny koszt wymienił dach na drewniany płaski, ocieplony styropianem, kryty dwiema warstwami papy termozgrzewalnej. Stolarka okienna jest wykonana z PCV, a drzwi są drewniane tradycyjne. Podłogi z desek zostały pokryte panelami, w łazienkach położona terakota, a w piwnicach pozostały posadzki cementowe. Elewacja stanowi tynk szlachetny wykonany ręcznie.

Garaż został wybudowany w technologii tradycyjnej na ławach betonowych monolitycznych zbrojonych na posypce piaskowej. Ściany o grubości 25 cm wykonano z cegły ceramicznej, stropodach żelbetowy pokryty dwukrotnie papą asfaltową z lepiku, a tynki zewnętrzne są cementowo wapienne. Garaż jest otwierany bramą stalową, dwuskrzydłową pełną.

Nieruchomość jest ogrodzona. Do budynku mieszkalnego prowadzi chodnik betonowy, a obok urządzono ogródek.

/dowód: opinie biegłego sądowego z zakresu szkód górniczych oraz szacowania nieruchomości S. O.: zasadnicza k. 215-284, uzupełniająca k. 328-333, ustne wyjaśnienia biegłego k. 396-399 protokół i zapis z rozprawy w systemie audio-video k.396-399 i k. 401 /

Powódka wnioskiem z dnia 10 czerwca 2014 roku wystąpiła do poprzednika pozwanej o naprawienie szkód górniczych. Przeprowadzono oględziny szkód w obiektach budowlanych dnia 2 lipca 2014r. stwierdzając szkody spowodowane ruchem zakładu górniczego w budynku mieszkalnym garażu oraz ogrodzeniu. Pismem z dnia 7 września 2015r. powódka wystąpiła o przesłanie projektu ugody oraz kosztorysu dotyczącego likwidacji szkody, o co ponagliła w piśmie z dnia 16 września 2015r. Poprzednik pozwanej wskazał, iż podtrzymuje wycenę dokonaną po oględzinach, a zweryfikowaną w sierpniu 2015r. Zaproponował zawarcie ugody odwołując się do oszacowania szkody na kwotę 35 051,77 zł.

Do chwili wytoczenia powództwa do zawarcia ugody nie doszło.

/ dowód: wniosek z dnia 10 czerwca 2014r. k. 112, protokół oględzin z dnia 2 lipca 2014r. k. 7-9, pismo z dnia 7 września 2015 roku k. 10, pismo z dnia 16 września 2015 roku k. 11, odpowiedź – pismo z dnia 1 października 2015r. k. 12, /

Nieruchomość powódki położona jest na terenie objętym negatywnymi wpływami eksploatacji górniczej pozwanej prowadzonej w chwili obecnej. Z tytułu dokonanej i aktualnie prowadzonej eksploatacji górniczej teren znajduje się w zasięgu wpływów eksploatacji, która w przedmiotowym rejonie wywoła maksymalnie deformacje drugiej kategorii. Parametry przyszłej eksploatacji górniczej podają, iż teren zakwalifikowano do trzeciej kategorii terenu górniczego.

Na skutek przywołanej eksploatacji od stycznia 2014r. w składnikach budowlanych znajdujących się na nieruchomości powódki zaczęły ujawniać się szkody. W budynku mieszkalnym powstały spękania ścian wewnętrznych i zewnętrznych, zawilgocenie ścian w podpiwniczeniu, spękanie nadproży, spękanie posadzek w podpiwniczeniu oraz glazury w łazience na piętrze, zdepoziomowanie podłóg, spękanie schodów, deformacje stolarki okiennej i drzwiowej, spękanie przewodów kominowych. W garażu wolnostojącym ujawniły się szkody w postaci spękania ścian, deformacji bramy wjazdowej, spękanie posadzki betonowej, a w ogrodzeniu frontowym spękanie cokołów. Ponadto powstały uszkodzenia charakterystyczne dla szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego w chodniku prowadzącym do domu w postaci klawiszowania płyt betonowych oraz w ogródku ukształtowała się lokalna niecka obniżeniowa – deformacja ciągła, zapadlisko.

Koszt naprawy szkody górniczej wyrządzonej na nieruchomości powódki według załączonego do opinii kosztorysu biegły ocenił na kwotę 64 106, 32 zł netto.

/dowód: opinie biegłego sądowego z zakresu szkód górniczych oraz szacowania nieruchomości S. O.: zasadnicza k. 215-284, uzupełniająca k. 328-333, ustne wyjaśnienia biegłego k. 396-399 i zapis z rozprawy w systemie audio-video k.401/

Sąd ustalił powyższe okoliczności faktyczne w oparciu o spójne i w pełni przekonujące wskazane wyżej dowody, które w ocenie Sądu były w pełni wiarygodne. Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły w szczególności niekwestionowane dokumentny prywatne, których prawdziwość nie budziła wątpliwości.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się w szczególności na opinii głównej uzupełniającej oraz ustnych wyjaśnieniach do opinii biegłego sądowego S. O.. W ocenie Sądu opinia zasadnicza z dnia 31 października 2016r. została sporządzona zgodnie ze zleceniem, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności istotnych dla poczynienia niezbędnych ustaleń faktycznych. Nie istniały też wątpliwości co do wiedzy, fachowości lub bezstronności biegłego. Wiedza i doświadczenie zawodowe opiniującego oraz stanowczy charakter opinii przekonują, że zasadnym było poczynienie ustaleń na podstawie tej opinii. Wszelkie wątpliwości strony powodowej zostały wyjaśnione w konsekwentnej opinii uzupełniającej pisemnej oraz ostatecznie w ustnych wyjaśnieniach do opinii. Twierdzenia biegłego oraz dokonane przez niego wyliczenia były dla strony powodowej na tyle przekonujące, iż powódka na rozprawie dnia 13 września

2017r. ograniczyła żądanie pozwu do kwoty odszkodowania ustalonej w opinii biegłego domagając się jej powiększenia o podatek VAT.

Strona pozwana nie złożyła żadnych zastrzeżeń do opinii zasadniczej jak i uzupełniającej.

Sąd oddalił wniosek powódki o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego z zakresu budownictwa. W świetle ograniczenia żądania dowód ten był zbędny, a nadto biegły S. O. wyjaśnił kwestie niemożności przeprowadzenia kotwienia budynku oraz niecelowości wykonania sugerowanej przez powódkę opaski żelbetowej, z uwzględnieniem, że budynek posiada III kategorię odporności na wpływy deformacji podłoża dla terenu o kategorii górniczej nie większej niż III. Decyzja sądu dotycząca oddalenia tego wniosku dowodowego nie została zakwestionowana przez strony, które nie złożyły zastrzeżeń w trybie art. 162 k.p.c.

Sąd zważył co następuje:

Między stronami bezsporna była kwestia odpowiedzialności pozwanej za szkody na nieruchomości powoda. Również bezsporna była okoliczność powstania i ujawnienia się szkód na nieruchomości powodów po 1 stycznia 2014 roku. (wszystkie pisma powódki dotyczące zgłoszenia szkód oraz wnioski inicjujące postępowanie ugodowe pochodziły z okresu poczynając od czerwca 2014 roku i wskazywano w nich powstanie szkód po 1 stycznia 2014 roku). Na rozprawie w dniu 20 maja 2016 roku strony zgodnie podały, że do naprawienia niniejszych szkód mają zastosowanie przepisy ustawy prawo górnicze i geologiczne z dnia 9 czerwca 2011 roku. (k. 134).

W sprawie nie znajdują zastosowania przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 228 z 2005r., póź. 1947 ze zm.) skoro szkody górnicze w przedmiotowej nieruchomości ujawniły się po dniu 1 stycznia 2014 roku tj. po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 roku, poz. 196), co wynika z uregulowania art. 222 tej ustawy (zob. także: uchwała SN z 22.11.2013r., III CZP 75/13 – OSNC 2014/7-8/75, wyrok SA w Katowicach z 29.01.2014 roku, sygn. akt I ACa 635/13 – LEX nr 1437968 czy też wyrok SA w Katowicach z 6.02.2014r. sygn. akt V ACa 635/13 – LEX nr 1437984). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 22.11.2013 r., III CZP 75/13 (Biuletyn SN 2013/11/13) do spraw o naprawienie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w których zdarzenia wywołujące szkodę, jak i jej powstanie, miały miejsce przed dniem 1 stycznia 2012 r. stosuje się przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity: Dz. U. Nr 228 z 2005 r., poz. 1947 ze zm.)

Między stronami bezsporne było, że szkody na nieruchomości powódki powstały jak i ujawniły po 1 stycznia 2014 roku. Zastosowanie w niniejszej sprawie znajdują przepisy ustawy prawo górnicze i geologiczne z dnia 9 czerwca 2011 roku.

Zgodnie z art. 144. Ust. 1 i 2 pr. gór. i geol. właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do innych podmiotów, których prawa majątkowe są zagrożone ruchem zakładu górniczego.

W związku z tym, że powódka po ostatecznym sprecyzowaniu żądania wniosła o naprawienie szkody poprzez wypłatę odszkodowania zastosowanie znalazł przepis art. 145 pr. gór. i geol., który stanowi, że jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do naprawiania szkód, o których mowa w art. 144 ust. 1 i 2, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego z wyjątkiem wynikającym z art. 147.

Odpowiedzialność za szkody górnicze ma charakter odpowiedzialności deliktowej, a zatem zastosowanie do niej znajdzie między innymi art. 435 § 1 k.c., w myśl którego prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Zgodnie z art. 363 § 1 zdanie pierwsze k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy

pieniężnej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 kwietnia 2015r. I ACa 1059/14, LEX nr 1682865). Zgodnie z treścią art. 361 § 2 KC naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł (damnum emergens), oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (lucrum cessans). Strata polega na rzeczywistej zmianie stanu majątkowego. Wyraża się wielkością uszczerbku doznanego w majątku istniejącym przed zdarzeniem wyrządzającym szkodę i ewentualnych dalszych uszczerbkach, będących normalnym następstwem zdarzenia początkowego.

Jak wyżej ustalono, nie budzi wątpliwości związek przyczynowo-skutkowy między ruchem zakładu pozwanej, a szkodami na nieruchomości powódki. Biegły sądowy S. O. jednoznacznie wskazał, iż szkody na nieruchomości powódki są związane z wieloletnią eksploatacją górniczą prowadzoną przez pozwaną. Powódka była uprawniona do żądania naprawienia szkody przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Biegły wyliczył, iż wartość odszkodowania równa kosztom remontu budynku mieszkalnego (48 525,95 zł netto) garażu wolnostojącego (6 921,20 zł netto), cokołu ogrodzenia (347,33 zł netto), zapadliska w ogrodzie (537,59 zł netto) i chodnika do domu (6 488,80 zł netto) łącznie z wywozem gruzu stanowi netto 64 106,32 zł. Opierając się na opinii biegłego, Sąd zgodnie z art. 435 §1 kc. zasądził na rzecz powódki tytułem odszkodowania powyższą kwotę powiększając ją o należny podatek Vat , co ostatecznie dało kwotę 72 037,03 zł. Pod wpływem dotychczasowej eksploatacji górniczej w budynku powódki wystąpiły uszkodzenia, które są możliwe do usunięcia w ramach remontu naprawczego. Wysokość odszkodowania powinna być taka, aby powódka mogła wykonać remont budynku, garażu, ogrodzenia, zapadliska i chodnika do budynku celem usunięcia uszkodzeń pochodzenia górniczego. Biegły zalecił aby jak najszybciej przystąpić do wskazanych przez niego prac remontowo naprawczych aby nie dopuścić do powiększania się istniejących uszkodzeń i zapobiec powstawaniu nowych. W przyszłości budynek mieszkalny powinien być w stanie przeciwstawić się parametrom eksploatacji górniczej odpowiadającym trzeciej kategorii terenu górniczego. Z tytułu dokonanej i aktualnie prowadzonej eksploatacji górniczej teren znajduje się w zasięgu wpływów eksploatacji, która w przedmiotowym rejonie wywoła maksymalnie deformacje drugiej kategorii, przy czym parametry przyszłej eksploatacji podają, że teren ten zakwalifikowano do trzeciej kategorii terenu górniczego.

Należy przy tym podkreślić, iż powódka ostatecznie ograniczyła żądanie do kosztów remontu wyliczonych przez biegłego, którą należy powiększyć, zgodnie z żądaniem o kwotę podatku VAT (por. por. wyroki Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 maja 2017r. V ACa 391/16, Sądu Najwyższego z 22 marca 2002 r., I CKN 1344/99, OSNC 2003, nr 4, poz. 52, z 15 kwietnia 2004 r., IV CK 273/03, LEX nr 183707). Ograniczając żądanie do kwoty 64 106 zł netto – 72 037,03 brutto powódka nie zrzekła się roszczenia, pozwana nie wyraziła zgody na ograniczenia żądania i wносиła konsekwentnie o oddalenie powództwa, a tym danym roszczenie o odszkodowanie, równe kosztom przeprowadzenia remontu, ponad kwotę 72 037,03 zł oddalono.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. Powódka utrzymała się z roszczeniami w 70%. Na koszty procesu poniesione przez strony składały się po 7217 zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego każdej ze stron, które po stosunkowym rozdzieleniu uzasadniają przyznanie powódce kwoty 2 887 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa.

Na podstawie art. 83 ust 2 w związku z art. 113 o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.05.167.1398) w związku z art. 100 k.p.c. Sąd nakazał pobranie od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwoty 4 616,89 zł - tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych. Koszt wynagrodzenia biegłego stanowił łącznie sumę 5 776,27, a nieuiszczona opłata od pozwu stanowiła kwotę 5 105 zł co sumarycznie daje 10.881,27 zł. Na poczet wynagrodzenia biegłego wydatkowano w całości zaliczkę w kwocie 3000 zł uiszczoną przez stronę pozwaną. Przy uwzględnieniu zaliczki oraz po stosunkowym rozdzieleniu kosztów (70%) nakazano pobranie od pozwanej wymienionej wyżej kwoty 4 616,89 zł. Sąd na zasadzie słuszności, stosownie do art. 102 k.p.c. nie obciążył powódki kosztami sądowymi w zakresie oddalonego powództwa, zważywszy na charakter roszczenia.